

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Základní škola Habartov, Karla Čapka 119, okres Sokolov

Autor:	Dagmar Pospíšilová
Téma sady:	Český jazyk pro 5. ročník - literatura
Název výstupu:	VY_32_INOVACE_ČJ5-L_09_DOBRODRUŽNÁ LITERATURA 1
Datum vytvoření:	5. 10. 2012
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.4.00/21.3536

ANOTACE

Cílová skupina:	žáci 5. ročníku.
Forma:	pracovní listy.
Pomůcky:	počítače pro žáky, knihy pro společnou četbu Dobrodružné výpravy do minulosti, Husité - Ve znamení kalicha od Veroniky Válkové.
Metodický pokyn:	žáci vypracují zadané úkoly na PC.

Přečti ukázkou.

V zoufalství si zakrývala obličej drobnými dlaněmi a kvílela.

Pak se dvůr zahoupal a ...

...Bára byla zpátky na půdě.

No tohle! řekla si naštvane. Vždyť tahle mapa měla vést do Čech v roce 1945! A teď jsem byla bůhvíckde! Ale *určitě* jsem sáhla na první mapu! Vždyť je na ní atlas pořád ještě otevřený!

"To je švindl," vysvětlila Barče. Ta pootevřela oči a řekla: "Ňrrrr-ňa," což mohlo znamenat něco jako "to se holt nedá nic dělat" nebo "to se dalo čekat".

Na vytržený list papíru, kde už bylo napsáno Jochánán, Hospodin, Nabukadnezar, Jerušalem a Moše, napsala Bára rychle Tokugawa Jejasu a Sekigahara a vydala se znovu do tatínkovy pracovny. Tokugawa Jejasu v encyklopedii byl.

Tokugawa Jejasu (1543-1616) - nejslavnější šógun japonské historie. V roce 1598 se po smrti Hidejošiho Tojtomiho stal jedním z pěti regentů jeho nedospělého syna Hidejoriho. Tokugawa Jejasu se pokoušel strhnout na sebe moc, což vedlo k rozepřím mezi regenty, které vyvrcholily bitvou u Sekigahary v říjnu r. 1600, kde Tokugawa zvítězil. O tři roky později ho císař jmenoval šógunem. Tzv. tokugawský šógunát skončil až r.1868 reformami Meidži.

Bára sice neutušila, ani co je šógun, ani co je to regent, ale to teď nebylo podstatné. Důležité je, že zjistila, kdy a kde byla.

V bloku si narýsovala novou tabulku, která vypadala takhle:

MAPA ČÍSLO JEDNA

POKUS ČÍSLO :

MÍSTO:

ČAS:

	MÍSTO:	ČAS:
1	Česká republika	květen 1945
2	Japonsko	říjen 1600
3		
4		

Pak se znovu pozorně zadívala na první mapu v atlase.

Ještě před chvílí tam byly nějaké ostrovy v moři plném korábů, velryb, krakatic a mořských nestvůr. Teď se moře rozprostírá skoro od kraje ke kraji, jen u hřbetu vykukoval kousek pevniny. Že bych se přehlédla? zarazila se Bára. Třeba jsem omylem obrátila dva listy a koukala se na druhou nebo třetí mapu... Opatrně brala stránky v atlase jen za růžky stránek a obracela jednu po druhé, ale i když nalistovala už asi patnáctou stránku, moře s ostrovy, které by jí bylo povědomé, nikde. To jsem blázen, mračila se. Že by se mi to jenom zdálo? Tak vyrazíme na další průzkumnou návštěvu.

Už už vztahovala ruku k mapě, ale zarazila se. Odložila atlas na podlahu a seběhla dolů. Potichu se protáhla dveřmi z půdy do pokojíčku a z psacího stolu si vzala mobil. Neboli *tydlifon*. Pak se vrátila na půdu a tu první mapu si pro jistotu vyfotografovala. Teprve pak na ni sáhla. Půda se zhoupla a ...

... a houpala se pořád. Bára otevřela oči a zjistila, že se to nehoupe půda, ale paluba lodi. Stála u vyřezávaného zábradlí a před sebou neviděla nic jiného než nedozírnou modrošedou pláň na obzoru splývající s šedivou oblohou. Bylo chladno. Bára chvíli fascinovaně hleděla na mořskou hladinu. Ještě nikdy lodí neplula. Na Chalkidiki letěli letadlem a moře znala jenom z písčné pláže u hotelu. Tohle bylo něco úplně jiného. Báře připadalo, jako by to ani nebyla voda, ale něco pružného, možná nějaké obří želé. Když se někdy propadne, jinde se vyboulí, pořád se přelévá a chvěje a vlní... Zaklonila hlavu a nad sebou spatřila stěžně s plachtovím a pavučinu lan a provazových žebříků, po kterých obratně jako opice šplhali bosonozí námořníci v pytlových kalhotách. Na nejvyšším stěžni vlála tmavomodrá vlajka s bílým a červeným křížem, které se vzájemně překrývaly. Bára ji znala, protože byla na obalu jednoho

slovníku, který používala maminka. Byla to britská vlajka. Pak se Bára rozhlédla kolem sebe. Kousek vedle ní nějaký kluk, který nemohl být starší než ona, drhl rejžákem palubu. Byl bos, stejně jako námořníci v lanoví, a měl na sobě pruhované špinavé kalhoty a ještě o poznání špinavější košili. Báry si nevšímal. Když Báru oslovil mužský hlas přicházející z druhé strany, než na kterou se právě dívala, málem z toho dostala *couragej psotník*, jak říkává babi jizerská.

"Měla byste se odebrat do kajuty, mladá dámo, počasí se zhoršuje, co nevidět začne pršet a na palubě to nebude nejpříjemnější."

Bára se otočila a hleděla do tváře muži s prošedivělými vlasy oblečenému ve vojenské uniformě. To Bára poznala, protože v televizi už takové uniformy viděla. Na hlavě měl muž třírohý černý klobouk, na ramenou modrého kabátu s velkými zlatými knoflíky po obou stranách zapínání byly zlaté výložky s trásněmi kolem dokola. Kabát měl rozepnutý, i když foukalo, a pod ním světlou vestu zapnutou na zlaté knoflíky jen o trochu menší než ty na kabátě. Kalhoty ze stejné látky jako vesta mu končily pod koleny. Na nohou měl bílé punčochy a černé polobotky s přezkou a u levého boku se mu houpal rapír s pozlacenou rukojetí. "Dovolíte? Doprovodím vás, " nabídl jí důstojník, protože to určitě byl důstojník, rámě. "Paluba se začíná houpat, abyste neupadla."

Bára moc nevěděla, co má dělat, protože rámě jí tedy ještě nikdy nikdo nenabízel. Vypadalo to tak, že pan důstojník pokrčil pravou ruku v lokti a dal jí trochu od těla. Jako by si ji chtěl zapřít v bok, ale jenom to naznačil. Když viděl, že je Bára v rozpacích, s úsměvem vzal svou levici její levou ruku a provlékl si ji pod pravým loktem tak, že se ho Bára mohla chytit za předloktí.

A teď bude průšvih, protože já tady žádnou kajutu nemám, pomyslela si Bára, když jí důstojník vedl přes palubu ke dveřím, za nimiž tušila schody do podpalubí. Už abych byla zpátky na půdě! přála si úpěnlivě.

Důstojník otevřel dveře, vstoupil na dřevěné schody jako první a podal Báře ruku, aby se o ní mohla opřít. Docela to potřebovala, protože loď sebou občas hodila tak, že Bára sotva držela rovnováhu i na rovné palubě, natož pak na příkrých schodech. Úzkou chodbu, kam se dostali, lemovaly z obou stran malé dveře. Důstojník ji dovedl k jednomu z nich, dvorně jí je otevřel a na pozdrav pozvedl klobouk. Bára moc nevěděla, co teď má udělat, a tak mu zamávala. Zasmál se a zavřel.

Bára se ocitla v místnosti skoro tak velké - nebo spíš malé - jako její starý pidipokojíček v paneláku. Byla tu jedna postel, skříň, psací stůl a malé kulaté okno. Vykoukla z něj a viděla, jak jinak, jenom mořskou hladinu. Ale viděla jí z větší blízkosti, než když byla na palubě, protože teď byla o něco níž. Loď sebou hnula a Bára se sotva udržela na nohou. Raději si sedla na postel.

Co teď? přemítala. Co až zjistí, že sem nepatří? A na lodi se to zjistí pěkně rychle, tady je pár lidí, a jestli je loď už nějakou dobu na cestě, všichni se znají, navíc Bára nemá žádnou jízdenku, nebo něco takového, a teď ještě sedí v úplně cizí kajutě... To je situace! A horší je to o to víc, že z lodi není úniku. Z hradu se dá utéct nebo se tam dá schovat, z města se dá utéct, ale z lodi? Jak tohle dopadne? Nezbyvá než se spolehnout na to, že tu snad nebude dlouho.

To Báru trochu uklidnilo. Zatím vždycky fungovalo, že když se mapy v kouzelném atlase dotkla jen letmo, byla v minulosti chvíli, když na ní nechala ruku déle, pobyla si tam několik dní nebo týdnů. Takže tu byla poměrně vysoká pravděpodobnost, že bude zase v bezpečí na půdě, než se na ní přijde nebo než se tahle loď v blížící se bouři potopí.

Tak aspoň musím nějak zjistit, kdy a kde jsem, rozhodla se Bára, a zkusila zatím účelem prozkoumat psací stůl. Vytáhla první zásuvku a tam byl kalamář a pera, která vypadala jako pera na kreslení tuší na výtvarce, jenom měla místo plastické násady násadku dřevěnou.

V další zásuvce byly dopisní papíry a obálky. Ve třetí zásuvce byla Bible podepsaná Barbara Blackcat. V poslední zásuvce byla trochu ohmataná knížečka velká jako dlaň, vázaná v tmavě červeném sametu. Bára ji zvědavě otevřela. Nebyla to knížka, byl to deník, a patřil též Barbaře Blackcatové, která si podepsala bibli. Výborně! zajásala Bára. V deníku budou data! Rychle nalistovala poslední popsané stránky. Stálo tam:

26. září 1812

Kapitán Smith se bojí, že do dvou dnů přijde bouřka. Bojím se také, protože do New Yorku jsou to nejméně tři týdny cesty, pokud bude příznivý vítr, a široko daleko není žádná pevnina, kde bychom se mohli spasit, kdyby se loď rozlomila. Kapitán Smith nás sice utěšuje, že Victoria je skvělá loď a že se na ní plaví už 12tý rok a prošli spolu desítkami bouří, vychvaluje její ovladatelnost a pevnost a pružnost, ale já se přeci jen bojím. Nezbývá než poručit duši Bohu. Zatím nás provázelo celých šest týdnů dobré počasí a snad nás Boží přízeň neopustí, když už máme polovinu cesty za sebou, toužím už nevýslovně po pevné zemi, zároveň se však bojím života v cizině. Vždyť jsem tetu a strýce nikdy neviděla, vydali se do Nového světa ještě před mým narozením, a teď, když jsi Pán ráčil oba mé rodiče povolal, budeme žít pod jednou střechou - já, zvyklá na život ve městě, a oni, která léta hospodaří na dobytčí farmě... Ach, jak ráda bych se vrátila do Birminghamu! Ale to už ze mne mluví nevděk k těm, kteří se rozhodli ujmout se sirotky a ... "

... a dál už Bára nedočetla, protože tentokrát se kajuta nezhoupla kvůli vlnám, ale kvůli tomu, že se Bára vracela na půdu. A hodně si oddychla.

Jak je možné, že se Bára ocitne v minulosti?

...

Myslíš si, že mapa, která tě přenese do minulosti, skutečně existovala?

...

Chtěl(a) bys také cestovat do minulosti pomocí této mapy?

...

Jak se zachovala Bára, když se ocitla na palubě neznámé lodi a neznala dobu, do které se vrátila?

...

Jak by ses zachoval(a) ty?

...

Kdy prožívala Bára dobrodružství na lodi?

...

Komu loď patřila?

...

Vyznač barevně v textu popis lodního důstojníka.

Mohli bychom zažít nějaké dobrodružství na lodi i v současnosti?

...

Svou práci vytiskni, doplň ilustrací a připrav k prezentaci svým spolužákům.

Pokud jsi úkoly zvládl(a), zasloužíš pochvalu.

Zdroje:

Dobrodružné výpravy do minulosti

Husité - Ve znamení kalicha.

Napsala: Veronika Válková

Ilustroval: Petr Kopl

Vydalo Nakladatelství FRAGMENT, s.r.o. v roce 2012

ISBN 978-80-253-1403-6 (1. vydání 2012)